

VAN DE KWARTIERMAKER

Katleen Horck - k.brummelhuis@vrtwente.nl

In het afgelopen kwartaal vond geen fysieke stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf plaats. Vandaar dat in deze nieuwsbrief geen terugblik uit de stuurgroep is te lezen. Wel zijn er allerlei belangrijke ontwikkelingen en informatie te melden vanuit de samenwerking in de regio. Deze vind je in deze nieuwsbrief.

Position paper G40 'Van onbegrepen gedrag naar een begrepen en effectieve aanpak'

Op veel plekken in het land wordt een toename gezien van inwoners waar sprake is van zowel zorg als veiligheidsproblematiek. Zo ook in de G40 steden. Dit leidt tot een toenemende druk op de zorg en overlast in woonwijken en toenemende onveiligheid voor inwoners en risico op gewelddadige incidenten. In de position paper [Van onbegrepen gedrag naar een begrepen en effectieve aanpak](#) roept G40 het Rijk op om stelseloverstijgende samenwerking verder mogelijk te maken om zowel aan de voorkant er op tijd bij te zijn als om passende maatregelen te kunnen nemen waar zorg in een woning in de wijk niet toereikend is. Vanuit de Twentse steden Hengelo, Enschede en Almelo is meegewerkt aan dit paper om het nieuwe kabinet belangrijke informatie mee te geven via de nieuw opgerichte G40 werkgroep waarin wethouder Luttikholt namens Hengelo zitting heeft.

Deze position paper heeft G40 ingebracht in het rondetafelgesprek over verward of onbegrepen gedrag en veiligheid dat 30 mei door de Tweede Kamercommissie Justitie en Veiligheid was georganiseerd, in het kader van een parlementaire verkenning.

Position Paper

IN DEZE EDITIE:

Position paper G40

Parlementaire verkenning

Huis van Herstel

Regionale Doorzettingsmacht

BE-grip

Vanuit ZVHT

Grip op onbegrip

Optimaliseren Streettriage

Wederkerigheid

KOGT

Op de agenda

Je ontvangt deze nieuwsbrief omdat je een rol speelt binnen Zorg, Veiligheid & Straf. Nieuwsbrief liever niet ontvangen? Klik dan hier

Parlementaire verkenning Personen met verward/onbegrepen gedrag en veiligheid

Op donderdag 30 mei vond het rondetafel gesprek plaats over het thema verward of onbegrepen gedrag en veiligheid. Ook vanuit Twentse ervaringen is hieraan deelgenomen. Arnoud Jansen (psychiater en bestuurder Mediant GGZ) was als expert uitgenodigd. Eugène van Mierlo (wethouder Zorg gemeente Almelo) was gevraagd om te vertellen over best practices (lokaal).

Arnoud Jansen nam de vaste Kamercommissie mee door aan te geven dat het begrip "verwarde personen, of personen met onbegrepen gedrag" niet bestaat in de GGZ. Gedrag wordt altijd geduid en op basis daarvan wordt een aanpak voorgesteld. Er bestaat niet één groep 'verwarde personen'. De relatie tussen gevaar en psychische problematiek is zeer beperkt. Er werd opgeroepen tot een gepersonaliseerde aanpak. Er is maatwerk en 'action learning' nodig. Afstappen van hokjes denken en afbreukrisico bij één partij. De manier om professioneel samen te werken aan risicodragende problematiek is elkaar kennen, het organiseren van de ontmoeting en oefenen. "Het is daarom van groot belang dat de overheid voorwaarden schept voor de kwaliteit van samenwerking. Dit betreft het stimuleren van samen leren, samen risico dragen, voor elkaar zorgen en elkaar ontmoeten, minder regels, meer samen fouten durven maken, waarbij we als partijen schouder aan schouder staan en leren het onmogelijke te doen." Helpend is domein overstijgende financiering, maar belangrijker is de mindset "hard op de inhoud, mild op de relatie". Als voorbeeld van geslaagde samenwerking is de 'streettriage' in Twente genoemd.

Eugène van Mierlo heeft aan de vaste kamercommissie JenV geschetst dat ondanks goede voorbeelden, zoals het AVE-model voor het voorkomen van escalatie en Streettriage, er nog steeds kwetsbare inwoners tussen wal en schip vallen. "Het systeem helpt ons niet in de vele complexe situaties waarover we ons wekelijks buigen. Waar veiligheid in het geding is, moeten we adequaat kunnen ingrijpen. Dit vraagt om een sluitend en passend stelsel." Ondersteuning vanuit het rijk is gevraagd voor duurzame investeringen in kwetsbare wijken, vereenvoudiging van wetgeving en ruimte voor zorginstellingen om maatwerk te bieden.

In de [reader](#) is alle input van de deelnemers van het rondetafelgesprek te vinden.

De verwachting is dat de rapporteurs voor het zomerreces nog hun rapport met

bevindingen naar de Kamer sturen. Na het zomerreces wordt er een debat over dit onderwerp ingepland.

Reader

Informatief

HUIS VAN HERSTEL TWENTE

Huis van Herstel Twente is een netwerkorganisatie in partnerschap met PI Almelo, de veertien Twentse gemeenten en de drie reclasseringsorganisaties (3RO). De doelgroep van Huis van Herstel Twente is breed: gedetineerden met problematiek op meer dan één leefgebied die begeleiding en/of zorg nodig hebben. Aan de deelnemers wordt onder meer begeleiding en/of zorg op maat, de stimulans en mogelijkheden om te werken aan herstel en continuïteit van begeleiding en/of zorg na detentie geboden.

Vier herstelopgaven

De begeleiding en/of zorg voor de deelnemers richten zich op de vier opeenvolgende herstelopgaven:

Zelfherstel

De deelnemer werkt aan zelfherstel door o.a. het aanleren van gedragsalternatieven, behandelen van verslaving, behandelen van het eigen slachtofferschap en andere trauma's.

Herstel (van en) met het sociaal netwerk

De deelnemer bouwt aan een positief contact met zijn sociale netwerk, zoals partner, kinderen, ouders, broers/zussen en vrienden. Zij worden op maat betrokken bij en zonodig ondersteund in het traject van de deelnemer. Ook leert de deelnemer op positieve wijze relaties aan te gaan en te onderhouden.

Herstel met het slachtoffer

Er wordt gebouwd aan de bewustwording van de deelnemer over (in)directe slachtoffers van zijn handelen. Indien het slachtoffer dit wenst en de deelnemer hiertoe in staat is kan, met instemming van beide partijen, een slachtoffer-dader gesprek plaatsvinden. Ook wordt er gestuurd op de betaling van opgelegde schadevergoeding.

Herstel met de samenleving

Deelnemers worden voorbereid met als doel dat ze weer volwaardig kunnen deelnemen in de samenleving na detentie. Een goede plek om te wonen, een dagbesteding of werk is hierin belangrijk.

Informatiebladen

De themagroep 'Doorzorg (ex-)detentie' van het samenwerkingsverband Zorg Veiligheid en Straf Twente houdt zich bezig met vraagstukken op het gebied van detentie en de re-integratie van volwassen personen die een vrijheidsbenemende straf hebben ondergaan.

De doorontwikkeling van Huis van Herstel is opgenomen in het plan van aanpak van deze themagroep, omdat er samen met de verschillende partners momenteel wordt onderzocht hoe Huis van Herstel vanaf 2026 kan worden voortgezet.

REGIONALE DOORZETTINGSMACHT TWENTE (RDM)

De afgelopen periode is in Twente gewerkt aan een overzicht regionale doorzettingsmacht (RDM) voor personen met een complexe zorgvraag (waaronder ggz) die tussen wal en dreigen te vallen omdat er geen passende oplossing is. Met dit overzicht kunnen professionals de hulp kunnen inroepen van verschillende regionale en bovenregionale structuren, om samen tot oplossingen te komen. Begin juni is de bestuurlijke escalatietafel (trede 3) ook bestuurlijk door alle 14 gemeenten goedgekeurd. Nu de besluitvorming rond is, is de communicatie naar betrokken partijen over de verschillende tafels binnen RDM door Twentse Koers verspreid. Daarnaast is met het Zorg en Veiligheidshuis het werkproces uitgewerkt voor de aanmelding voor trede 3 en de monitoring van casuïstiek.

Met het overzicht en de afspraken rond trede 3 willen we ervoor zorgen dat inwoners in Twente een opschalingsmogelijkheid hebben om tot passende zorg te komen.

Overzicht RDM Twente

BE-GRIP: LANDELIJK BEGELEIDING- EN EVALUATIEPROGRAMMA

De regio Twente ontvangt subsidie vanuit het Actieprogramma Grip op Onbegrip van ZonMw. Vanuit die subsidie(s) geven we onder andere binnen de themagroep Onbegrepen gedrag invulling aan drie projecten om inwoners met onbegrepen gedrag en complexe problematiek meer passende zorg en ondersteuning te laten ervaren. De projecten die landelijk in alle regio's worden opgepakt en uitgerold worden vanuit een Landelijk Begeleiding- en Evaluatieprogramma gevolgd. Dit programma heet BE-grip en daarin werken verschillende partijen samen: Kennisinstituut Phrenos, Erasmus School of Health Policy and Management, MIND, Verwey-Jonker Instituut, Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) vormen de kerngroep. Het doel van BE-grip is de aanpak in de regio's de komende jaren nog een stapje verder te brengen door samen met de projecten te leren van casussen, en het leren binnen én tussen regionale netwerken te ondersteunen. Een aantal regio's in het land kunnen gebruik maken van aanvullende begeleiding. 6 regio's zijn geselecteerd en Twente is er daar één van.

De aanvullende begeleiding/expertise wordt in Twente ingezet op twee vraagstukken:

1. Leren van casuïstiek door procesmanagers gemeenten
2. Effecten van verwerken en opvolgen van politiezorgmeldingen bij meldpuntzorgwekkend gedrag

Ad 1. Eén van de wensen in Twente is om meer aandacht te besteden aan het leren rondom casuïstiek. Deze wens komt voort uit een evaluatie van de regioadviseurs Zorg en Veiligheid in 2022 waarin deskundigheidsbevordering van procesregisseurs genoemd is bij de oplossingsrichting "Doorontwikkeling lokale werkwijzen voor op- en afschalen". Een andere wens vanuit bestuurders in het netwerk in Twente is om te kijken naar wat de bestuurlijke laag richting de uitvoering kan betekenen op basis van de inzichten uit het casus-overstijgend leren. Met andere woorden; hoe kunnen deze bestuurders hun professionals faciliteren op basis van het geleerde.

Ad 2. In het project rond de politiezorgmeldingen ligt de vraag voor wat het regionale meldpunt in de triage, verkenning en opvolging oplevert. In hoeverre is het meldpunt van toegevoegde waarde voor gemeenten in de regio en hoe willen gemeenten verder? Er is tot juni 2025 extra subsidie verstrekt om de inhoud van de politiemeldingen bij het meldpunt te onderzoeken en per gemeente te kijken wat dit voor hen betekent. Aanvullend is er behoefte om met elkaar te reflecteren op de gewenste effecten van het meldpunt en kosten en baten in beeld te brengen. De inzichten uit al deze activiteiten dienen als input voor de besluitvorming door gemeenten hoe zij de aanvullende taken van het meldpunt (o.b.v. politiemeldingen) willen inrichten.

Na een uitvraag onder procesmanagers Zorg en Veiligheid van gemeenten zijn afspraken gemaakt over de inzet van BE-grip. CCE gaat 6 procesmanagers uit 5 verschillende gemeenten helpen bij het vraagstuk "leren van complexe casuïstiek". Dat wat opgehaald wordt uit deze uitwisselingen verzamelen we met als doel een kwaliteitsimpuls te geven aan de praktijk om daarna in bredere zin (hele regio) toe te passen.

Voor het in beeld brengen van de effecten van de inzet van het meldpunt zorgwekkend gedrag bij politiezorgmeldingen is op 2 oktober een EffectenArena belegd, begeleid door Verwey-Jonker om met verschillende betrokkenen de effecten van de aanpak van politiezorgmeldingen bij het meldpunt te inventariseren. Hiervoor zijn deelnemers benaderd van het meldpunt zelf, politie, ervaringsdeskundigen, bemoeizorg, ggz/fact en gemeenten om effecten te bespreken.

Wij denken dat we met het begeleidingsaanbod van BE-grip mooie expertise kunnen toevoegen in de regio!

VANUIT ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS TWENTE (ZVHT)

Begin dit jaar heeft de stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf het jaarplan 2024 van Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVHT) vastgesteld, met een brede ontwikkelopgave en een nieuwe uniforme werkwijze. Dit vraagt om een andere manier van samenwerking bij complexe casuïstiek. Het beleid van landelijke Zorg en Veiligheidshuizen wordt nu uitgewerkt voor Twente. Er komen nieuwe inclusiecriteria voor casuïstiek per casustafel. Een overzicht van de verschillende casustafels is terug te vinden op <https://twente-portaal.pgax.nl/>

**ZORG EN
VEILIGHEIDSHUIS**
TWENTE

Clïëntvolgsysteem PGAX

ZVHT is overgestapt op het clïëntvolgsysteem PGAX, dat alle convenantpartners kunnen gebruiken om casussen aan te melden. Er gaat een werkgroep aan de slag met de uitwerking van afspraken over gezamenlijke triage. Digitaal aanleveren van gegevens via PGAX helpt bij het bepalen of casussen door ZVHT opgepakt moeten worden.

Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) gebruikt nu ook PGAX voor casusaanmeldingen.

Informatie vooraf delen in PGAX verbetert bovendien de efficiëntie van casusoverleggen, vandaar de oproep aan partners de informatie voor aanvang in PGAX te zetten. ZVHT stelt binnenkort een vacature open voor Informatiecoördinator (ICO) om dit proces nog beter in te richten. Ook wil ZVHT het mogelijk maken voor partners om in PGAX een adviesaanvraag te doen.

Wet op gegevensdeling door samenwerkingsverbanden (WGS)

De Eerste Kamer heeft op 18 juni ingestemd met de Wet op gegevensdeling door samenwerkingsverbanden (WGS), die naar verwachting op 1 januari 2025 ingaat. Deze wet maakt duidelijk onder welke strikte voorwaarden informatie kan worden verwerkt binnen vier bestaande samenwerkingsverbanden op het terrein van zorg en veiligheid, in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en in de aanpak van witwassen en crimineel vermogen. Zorg en Veiligheidshuizen zijn één van de vier samenwerkingsverbanden. Met deze wettelijke basis voor het delen van gegevens binnen samenwerkingsverbanden, kan sneller en grondiger worden gewerkt doordat:

- er duidelijkheid is over de grondslag voor het verstrekken van gegevens aan een Zorg- en Veiligheidshuis door de deelnemers, inclusief bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. De noodzakelijke informatie kan daardoor sneller bij elkaar komen en er kan sneller duidelijk worden welke deelnemers noodzakelijk zijn om te betrekken bij een casus;
- er een juridisch kader wordt gecreëerd voor het verwerken van gegevens ten behoeve van het verkennen van de casus en het voeren van casusoverleg. Hierdoor wordt het mogelijk om gezamenlijk gegevens te verwerken binnen het samenwerkingsverband voor de verkenning van de problematiek en de persoonsgerichte aanpak. Een grondiger analyse kan plaatsvinden van de casus, er kunnen meer invalshoeken meegenomen worden, waardoor de kans op een succesvolle persoonsgerichte aanpak wordt verhoogd;
- er een juridisch kader ontstaat voor de verstrekking van persoonsgegevens tussen Zorg- en Veiligheidshuizen. De Zorg- en Veiligheidshuizen zijn regionaal georganiseerd en vanwege verplaatsing van betrokkenen, moet het mogelijk zijn dat Zorg en Veiligheidshuizen in verschillende regio's gegevens aan elkaar verstrekken.

Landelijke bijeenkomst

ACTIEPROGRAMMA GRIP OP ONBEGRIP

Op 13 juni jl vond de bijeenkomst voor alle programmaleiders uit het land plaats die bezig zijn met het actieprogramma Grip op Onbegrip. In dat kader hebben we vanuit Twente een infographic over onze projecten uitgewerkt en gedeeld. In verschillende sessies met verhalen uit de praktijk, casusverdieping en dialoogsessies was er veel ruimte voor uitwisseling en leren van ervaringen en voorbeelden uit andere delen van het land.

Infographic

Interactieve landkaart projecten 'Actieprogramma Grip op Onbegrip'

Deze landkaart biedt inzicht in alle projecten die door ZonMw zijn gefinancierd binnen het Actieprogramma Grip op Onbegrip en is te vinden op: [Programmapagina actieprogramma grip op onbegrip | ZonMw](https://programma pagina.actieprogramma.grip.op.onbegrip.nl)

Deelproject Onbegrepen Gedrag – Optimalisering Streettriage

Na analyse en bespreking van de E33 meldingen van de politie worden op dit moment een aantal opties verkend en uitgeschreven door de samenwerkende partijen. De opties en het voorkeursscenario worden in de volgende stuurgroep Streettriage voorgelegd. Na bespreking in de stuurgroep volgt een update voor het vervolg.

Verder is de ontwikkeling van de app voor registratie van de ritten flink gevorderd. De inrichting en vereisten zijn bekend, de leverancier bouwt de app nu verder af. Met het in gebruik nemen van de app verwacht het streettriageteam de overdracht van zorg en informatie te optimaliseren.

Deelproject Onbegrepen Gedrag – Wederkerigheid

Vanuit de themagroep Onbegrepen Gedrag is een kleine werkgroep aan de slag gegaan met het Wederkerigheidsbeginsel in de Wvggz. In de wet staat hierover:

“Het beginsel van wederkerigheid houdt in dat het recht om iemand tijdelijk tot zorg te verplichten en zo nodig op te nemen in een accommodatie, ook de verplichting met zich meebrengt om voor deze persoon de randvoorwaarden te creëren om weer succesvol aan het maatschappelijke leven deel te kunnen nemen”.

Een mooie term, maar hoe gaan we aan de slag?

In het kader van het project hebben nu meerdere sessies plaatsgevonden, om scherper te maken waar we aan willen werken. Zo vond op 5 juni een werksessie met een groep ervaringsdeskundigen plaats. Samen spraken we over ‘de droom’, hoe zou terugkeer vanuit gedwongen zorg er uit moeten zien? Wat staat er nu, en wat hebben we nodig om naar de droom te komen. [Lees uitkomsten van deze sessie hier.](#)

Vervolgens vond een soortgelijke sessie plaats tussen gemeente en GGZ. Waar vinden we elkaar al wel, wat mogen we van elkaar verwachten en waar hebben we elkaar nodig?

2 goede inhoudelijke sessies, maar nog zoekend met de werkgroep hoe we de opdracht scherp maken. We willen aan de slag, maar wel zonder relevante informatie te missen en voldoende scherp. Daarop is besloten om op 24 september een derde grote sessie te plannen waarin we de eerder opgehaalde input verrijken. Hierbij nodigen we partners die kunnen bijdragen in dit vraagstuk van harte uit, zoals het zorgkantoor, maatschappelijk werkers binnen de GGZ instellingen, collega's van werk en inkomen binnen gemeenten en ervaringsdeskundigen.

Wil jij jouw inbreng op dit onderwerp meegeven, meld je dan aan voor de sessie op 24 september van 9:00-13:00u via r.raamsteeboers@vrtwente.nl

START REGIONALE KENNISWERKPLAATS ONBEGREPEN GEDRAG TWENTE (KOGT)

Een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag is een samenwerkingsverband van professionals uit het sociaal, zorg- en veiligheidsdomein met mensen met onbegrepen gedrag en hun naasten. Met elkaar pakken ze regionale vraagstukken op, wisselen ze kennis en ervaringen uit en werken ze aan oplossingen voor een inclusieve samenleving en persoonsgerichte aanpak.

De kenniswerkplaatsen ondersteunen praktijkorganisaties en verspreiden kennis via opleidingen aan professionals. Het streven is een landelijk dekkend netwerk te creëren volgens het ZonMw Actieprogramma Grip op Onbegrip. Een dynamisch leer- en verbeterproces helpt partners elkaars perspectieven te begrijpen en gezamenlijk oplossingen te vinden door middel van leren door te doen. In Twente heeft de kenniswerkplaats KOGT een startbijeenkomst onder leiding van associate lector social work Monique Engelbertink (Saxion Hogeschool) voor alle betrokken partners georganiseerd op 30 mei jl. Het KOGT stelt integraal werken centraal en dit wordt doorontwikkeld vanuit vier perspectieven: cliënt en zijn huishouden, methodisch, organisatorisch en beleidsmatig. Er zijn voor het eerste jaar 3 projecten geselecteerd: Dorpskamer Glanerbrug, Verkennend gesprek en ontmoetingsplek Bij Mozart. Beoogde uitkomst is: persoonsgerichte zorg voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten in Twente middels integraal werken zodat zij tijdig de juiste zorg op de juiste plek ontvangen, aansluitend bij hun mogelijkheden en behoeften. Dit met als doel om de kwaliteit van leven en het welzijn te verbeteren en onbegrepen gedrag en (escalatie van) problematiek te voorkomen.

ZonMw vraagt om verbinding tussen kenniswerkplaats en de uitvoering vanuit domeinoverstijgende samenwerking. Er is wederzijdse betrokkenheid in de opzet en uitvoering met de themagroep Onbegrepen gedrag.

Kennis ophalen en brengen en meedoen met de KOGT?

- Wil je de nieuwsbrief ontvangen van de KOGT en toegang hebben tot de TEAMS leeromgeving (informatie over activiteiten, bijeenkomsten en opbrengsten KOGT)?
- Heb je een initiatief dat je regio breed wil presenteren in een online inspiratiesessie in najaar 2024?
- Heb je een initiatief om door te ontwikkelen door de KOGT in projectjaar 2, 3 of 4?

Neem contact op met de projectleider van KOGT:

Monique Engelbertink PhD
Associate lector Betekenis geven en herstellen
Lectoraat Social Work, Saxion
m.m.j.engelbertink@saxion.nl

LEESVOER/VERDIEPING

Magazine mannenmishandeling

uitgebreide inzichten en informatie over een onderwerp dat vaak onderbelicht blijft: huiselijk geweld tegen mannen.

Lees verder

WEBPAGINA ZVS TWENTE

Op www.vrtwente.nl/zvs-twente verzamelen we allerlei informatie. Zo vind je er documenten, sjablonen en vorige nieuwsbrieven. De komende tijd wordt deze pagina verder uitgebouwd met relevant materiaal.

OP DE AGENDA

18 juli

Werksessie op- en afschalen/AVE met ambassadeurs gemeenten

17 september

Expertgroep ZVS

24 september

Werksessie wederkerigheid

2 oktober

Effectenarena politiezorgmeldingen

3 oktober

Stuurgroep ZVS